

Goddeloze Singel

Vorbij Broeksterwoude komt u uit op de Goddeloze Singel. Dit schelpenpad loopt over een gedeelte van het eeuwenoude kloosterpad, ruim 40 kilometer lang en opgezet in 1453. In de Middeleeuwen waren in Friesland en Groningen een groot aantal kloosters gevestigd. Kloosterlingen zetten deze handelsroute op voor hun wereldse activiteiten, zoals landbouw en handel, maar ook om andere handelsreizigers een veilige reis te garanderen. De Goddeloze Singel geldt als het meest oorspronkelijke deel van het monikkenpad. Deze singel is omgeven door sagen en legenden die bij een griezelig moerasgebied horen.

Bijzondere historische info

De Goddeloze Singel maakt deel uit van een eeuwenoud Kloosterpad van 1453. De grijze monniken gebruikten het 40 km lange pad in de middeleeuwen als handelsroute tussen het cisterciënzer klooster Klaarkamp bij Rinsumageest, de Sint-Bonifaciusabdij in Dokkum en Veenwouden. Langs het kloosterpad staan middeleeuwse kerken die herinneren aan de kloostertijd. Het gaat om kerken in de dorpen Sybrandahuis, Rinsumageest, Dokkum, Damwoude, Veenwouden, Burgum en Oudega. Deze kerken hadden in veel gevallen relaties met de kloosters. Een van de kerken is de fascinerende, van tufsteen gebouwde, Romaanse Sint-Janskerk van Rinsumageest; de mooiste van het kloosterpad. Deze kerk staat op een grote omgrachte terp en dateert vrij zeker uit de tijd vóórdat klooster Klaarkamp werd gesticht. Bepaalde delen dateren al uit de elfde eeuw; de Middeleeuwen zijn er te proeven. Het is de enige kerk in het noorden met een crypte onder het koor. In de noordwand van het koor is een fraai driedelig venster aangebracht, waarschijnlijk om van buitenaf het altaar of de relikwieën te aanschouwen.

Landschapskarakteristiek

Wandelend over de Goddeloze Singel naar Sybrandahuis passeert u een prachtig, afwisselend landschap. U loopt deels over een oud monnikenpad, dat nu een schelpenpad is, maar ook de andere wegen en paden die naar het eindpunt op de brug over de Dokkumer Ee leiden, zijn de moeite waard. In het gebied zijn namelijk duidelijk overblijfselen van vroeger te zien, bijvoorbeeld het nog steeds aanwezige Klaarkampermeer, gegraven door de monniken bij het fabriceren van kloostermoppen.

Begin- en eindpunt

U begint de wandeltocht op de Oostereinde tussen Veenwouden en Zwaagwesteinde. U vervolgt de route over de Goddeloze Singel, langs It Goddeloas Tolhûs en Broeksterwoude richting Rinsumageest. Bij Rinsumageest gaat u door het bosgebied aan de westkant van het dorp. U wordt door Rinsumageest geleid richting de Dokkumer Ee, waarbij u het dorp Sybrandahuis passeert. Op de Hoge Brug over de Dokkumer Ee ligt het eindpunt van deze tocht.

Bij het begin van deze route kunt u route 23 Zwaagwesteinde tot Goddeloze Singel volgen. Bij Broeksterwoude loopt ook route 21 (Westergeest -Goddeloze Singel). Op de Hoge brug kunt u via route 28 naar Burdaard en Dokkum.

Goddeloze Singel

De Goddeloze Singel is omgeven door sagen en legenden die bij een griezelig moerasgebied horen. U komt er onder meer een monument uit 1861 tegen voor de eerste Mormonen in Nederland.

De Houtwiel

Langs de Goddeloze Singel passeert u het waterrijke natuurgebied De Houtwiel. Dit uitgestrekte moerasgebied was ooit deel van de hoogvenen die vroeger een groot deel van Friesland bedekten. Al in de 15de eeuw werd er turf gewonnen. Dat ging door tot in de 20ste eeuw. Door al het graven ontstonden poelen en plassen, petgaten en legakkers. Nu zijn er uitgestrekte rietvelden te zien, die worden doorsneden met brede sloten. Elzenbosjes en opgeschoten wilgen geven het gebied een ruig karakter. Er ligt een weidevogelreservaat met open graslanden. In het riet nestelen de kleine karekiet, rietzanger, rietgors en baardmannetjes. De rietvelden zijn ook het broedgebied van de bruine kiekendief, die zich vaak jagend laat zien. De Houtwiel was lange tijd een leeg en moeilijk toegankelijk moeras. Het domein van vissers, jagers en boeren. In Friesland zijn de meeste van zulke moerasgebieden ontgonnen, vooral voor de landbouw. Dat lot is De Houtwiel bespaard gebleven, waardoor er voor natuurliefhebbers nog veel valt te genieten. Een prachtige plek daarvoor is de uitzichtheuvel die ter hoogte van 'It Goddeloas Tolhûs' ligt.

Waar de goddeloze singel een verharde weg kruist ligt aan de rechterkant een bruggetje, het "Skyliche Pypke" (vroeger de afslag naar Veenwouden) Volgens overleveringen een zeer gevaarlijke plek. Een reiziger is hier destijds beroofd en vermoord en hij is doolt tot op de dag van vandaag rond op zoek naar zijn geld.